

[Poul Dam.]

folkeafstemningen. Derved er der naturligvis en større risiko for, at de 30 pct. stemmer imod, men den risiko må vi tage. Jeg synes, det allerede her skal siges, at at lave en folkeafstemning i dølgsmål for derved at få noget gennemført, det kan vi ikke være med til.

Indenrigsministeren (Poul Sørensen): Jeg har kun en bemærkning til hr. Kai Moltke. Han har ikke forstået så forfærdelig meget af den indstilling, jeg havde i denne sag, og det havde jeg for så vidt heller ikke ventet. Jeg har forsøgt, om man kunne finde frem til et standpunkt, så man kunne få en nedsettelse af valgretsaldere, og da det er mine bestræbelser, vil jeg da ikke begynde med at tage stilling til et kabinetsspørgsmål, eller hvorledes valgkampen skal forløbe. Alt det kommer vi til at tale om til den tid. Det er ikke noget, man behøver at diskutere på nuværende tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Tastesen: For at der ingen misforståelser skal være, vil jeg klart sige, at vi i videst muligt omfang er interesseret i at få vælgerne frem til afgørelse om dette spørgsmål, og det uanset om slutresultatet bliver en afstemning om 20 år eller en afstemning om 18 år. Jeg forstår nu, at hr. Poul Dam deler det synspunkt, at en sammenkædning med de kommunale valg kan være praktisk. Det synspunkt kan jeg ikke goutere. Jeg synes, at derved blander man ting, som er uvedkommende i forhold til hinanden, sammen. Der må være en klar stillingtagen til spørgsmålet, om valgretsaldere skal sænkes eller ej, og det må være forud for de kommunale valg.

(Kort bemærkning).

Poul Dam: Nu forstår jeg slet ikke hr. Tastesen. Forrige gang sagde hr. Tastesen, at det måtte antages at være stridende mod grundlovens bestemmelser om folkeafstemninger at afholde dem sammen med kommunevalg, og dette kunne jeg kun opfatte som et ønske om at benytte den specielle folkeafstemning til at få listet tingene igenem.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagenes overgang til anden (for forslaget til folketingsbeslutnings vedkommende sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at de to lovforslag og forslaget til folketingsbeslutning henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af myndighedsloven. (Myndighedsalderen).

(Lovforslaget (nr. 62) findes i tillæg A. sp. 1509, fremsættelsen i tidenden sp. 1424).

Formanden: Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser med 21 års aldersgrænser.

(Lovforslaget (nr. 63) findes i tillæg A. sp. 1489, fremsættelsen i tidenden sp. 1424).

Lovforslagene sættes til forhandling.

Poul Dalsager: De emner, som disse lovforslag omhandler, har jo allerede været berørt flere gange i behandlingen af de foregående forslag. I regeringsforslaget går man her ind for en nedsættelse af myndighedsalderen fra 21 år til 20 år i lighed med valgretsaldere. Man ønsker altså fra regeringens side at fastholde samme myndighedsalder som valgretsalder, og jeg kan da meddele, at der i den socialdemokratiske gruppe er overvejende stemning for, at de to aldersgrænser bør være sammenfaldende, det vil altså sige 18 år.

Nu er myndighedsalderen jo ikke kun en aldersgrænse, der giver visse rettigheder. De, der ikke har nået denne alder, er jo også undergivet en vis beskyttelse, og vi er i socialdemokratiet klar over, at en sænkning af myndighedsalderen til 18 år rejser nogle problemer, f. eks. på det formueretlige om-

[Poul Dalsager.]

råde, og vi er meget interesseret i i det kommende udvalg nærmere at behandle disse problemer.

Vil man under udvalgsbehandlingen komme til den konklusion, at myndighedsalderen skal være den samme som valgretsalderen, må man vel egentlig i det udvalg, som skal nedsættes om disse lovforslag, afvente behandlingen af forslagene om nedsættelse af valgretsalderen, da vi, så vidt jeg kan skønne, ikke ved nøjagtigt, hvilket resultat man kommer til i udvalget, for så vidt angår valgretsalderen, inden man er færdig.

Må jeg sige om forslaget om ændring af forskellige lovbestemmelser med 21 års aldersgrænsen, at det jo er en naturlig konsekvens af forslaget om nedsættelse af myndighedsalderen, idet myndighedsalderen jo bruges som skæringsgrænse i en lang række love.

Der er også i lovforslaget gjort rede for visse undtagelser, hvor man ikke ønsker at nedsætte aldersgrænsen fra 21 til 20 år. Jeg mener, disse undtagelser er noget, der bedst egner sig til udvalgsbehandling. Jeg har f. eks. fæstet mig ved, at man ikke ønsker at nedsætte alderen for opnåelse af dykkercertifikat fra 21 til 20 år, og jeg er da sikker på, at ministeren har en meget saglig motivering for denne stilling. Der kan være mange andre ting, men det er altså som sagt ting, jeg mener bedst egner sig til udvalgsbehandling.

Hanne Budtz: Nu har behandlingen af de foregående lovforslag mest drejet sig om, hvad de unge skulle have ret til, og jeg er enig med den foregående ordfører i, at myndighed i høj grad er et spørgsmål om pligt. Det at blive myndig vil jo sige at blive rådig over formue, over sin økonomi, men det er sandelig også dette at kunne forpligte sig økonomisk, altså at kunne forpligte sig langt ud i fremtiden ved indgåelse af aftaler, hvad enten det er aftaler om køb på afbetaling, køb af en ejendom med store forpligtelser ud i fremtiden og mange lig-

nende ting. Og det er dog noget, der i hvert fald kræver en vis viden og erfaring, ja, man tør næsten ikke efter den foregående debat bruge udtrykket modenhed og andre dybtgående filosofiske betragtninger, som er kommet frem, men man må dog være enig i, forhåbentlig, at dette at skulle forpligte sig så vidtgående, det kræver noget af de unge. Der er da heller ingen tvivl om, at jo mere uddannede de unge bliver, jo bedre skolegang, jo mere grundig undervisning, praktisk eller teoretisk, de får, jo bedre vil de være skikkede til at påtage sig disse pligter, som myndigheden omfatter.

Der er ingen tvivl om, at dette med den dyberegående undervisning i skolen får en stor betydning. Jeg tænker på et helt andet felt, hvor man har draget nogle erfaringer. Det var Danmarks radio, der havde en undersøgelse af fritidsbeskæftigelsen, og dér viste det sig, at jo mere skolegang folk havde fået, jo mere udbytte havde de af de udsendelser, der kom i radio og TV. Og med den stadig stigende undervisning, vi får nu, er der altså en grund til at nedsætte myndighedsalderen.

Det kræver jo nemlig en begrundelse, når man vil nedsætte den fra de gældende 21 år til de 20 år. Man kan jo sige, at det er en skønssag, og som vi hørte i den foregående debat, og også efter min mening, er det absolut en trossag, hvad der er den rigtige alder, og det må så være andre argumenter, der skal føre til, om man nu når noget fornuftigt på dette punkt.

Jeg vil da også gerne anføre det ellers angræbne standpunkt, den nordiske enhed; det kunne dog være rimeligt at få det på dette område.

Jeg synes også, det har været tilfredsstillende at se i de senere år, at alderen for myndighed, ægteskab og valgret er faldet sammen. Jeg synes egentlig, der er noget hensigtsmæssigt i det, og jeg vil da her gerne indføje, at ægteskabsalderen er efter den gældende lov 21 år — efter det nye lovforslag 20 år — idet dette med at kvinder kan indgå ægteskab, når de er 18 år, jo

[Hanno Budtz.]

ikke er ubetinget, det er kun med særlig tilladelse.

Det andet forslag, der er fremsat, er jo en følge af dette, og jeg er enig i, at vi ser nærmere på det hele i det kommende udvalg.

Kofoed: Med hensyn til de to foreliggende lovforslag skal jeg henvise til mine udtalelser i mit første indlæg med hensyn til valretsaldere. Vi kan fra venstres side anbefale lovforslagene, og at de bliver gennemarbejdet i et udvalg.

Nordqvist: Oldtidens romere var ikke alene gevaldige krigere, men også — og især — fremragende jurister, hvis læresætninger er grundlaget for retsudviklingen i hele Europa og også er grundlaget for dansk ret. Lad mig til eksempel blot nævne sætningen: „Pater est quem nuptiae demonstrant“ eller frit oversat: faderen er den, hvem bryllupsfakkelen peger på. Det er en retsregel, der måske i ny og næ har bragt en behornet ægtemand til fortvivlelse, men som ikke desto mindre fortsat er gældende i dansk ret. At lovgive med en sådan fremsynethed er nok forbeholdt genier, men da det nu er anden gang, vi i løbet af et halvt år diskuterer valgrets- og myndighedsalder og der i løbet af dette halve år har været en betydelig bevægelse, så er det måske urealistisk at håbe på, at vi i denne sag kan nå frem til et resultat, der kan holde mere end dette århundrede ud.

Hvad indebærer dette at blive myndig? Først og fremmest erhverver den umyndige handleevne, det vil sige evnen til selv at gøre sig til genstand i et retsforhold, og det er jo nok dette, der er det vigtigste og det farligste ved myndigheden. Men det er indlysende og klart, at det nærmere indhold af myndigheden defineres gennem de utallige lovbestemmelser, der i øvrigt findes i lovgivningen.

Til enhver tid har man erkendt, at myndighed forudsætter et vist minimum af fornuft, men hvornår denne fornuft især i økonomiske anliggender indtræder kan sikkert diskuteres til dommedag. Det er, som en af de tidligere ordførere sagde, formentlig en trossag.

Vore latinske venner havde oprindelig

den praktiske regel, at myndighed opnåedes ved anlæggelsen af „toga virilis“, det vil sige ved den kønslige modenhed, men senere fikserede man, måske under påvirkning af datidens provoer, myndighedsalderen til 14 år for mænd og 12 år for kvinder. Det kunne jo tyde på, at datidens kvindebevægelse var mere slagkraftig end den, vi har i dag; jeg erindrers om, at det tog det meste af et halvt århundrede, før den gifte kvinde i Danmark blev myndig. Vor egen retslærde, nemlig den højtærede justitsminister, er mere beskeden og nøjes med i sit forslag at foreslå myndighedsalderen nedsat fra 21 til 20 år.

Nu må vi jo sikkert indrømme, at det vil være komplet umuligt at dokumentere, at myndighedsalderen skal være lige præcis 20 år, men i det radikale venstre lægger vi i hvert fald vægt på, at vi med det foreliggende forslag opnår nordisk retsenhed, og at vi ikke derved er antikverede i relation til det store udland i øvrigt, hvor en myndighedsalder på 21 og 20 år er ganske sædvanlig.

I mit parti er det også den overvejende opfattelse, at de pligter, der følger med opnået myndighed, tilsiger, at myndighedsalderen fastsættes til 20 år.

Med jævne mellemrum bliver debatten om en generel fortrydelsesparagraf taget op, ikke specielt med henblik på de unge, men vel nok i højere grad med henblik på de aldersklasser, der trods bitter erfaring burde vide bedre. Men når der så i disse vide kredse hersker den opfattelse, at selv mere aldersstegne, der har brændt næsen én eller flere gange, har brug for samfundets hjælp til bestridelse af egne anliggender, er det nærliggende at forestille sig, at en nedsættelse af myndighedsalderen ud over det af regeringen foreslåede vil medføre, at tilhængerne af denne fortrydelsesparagraf, der måske i vidt omfang er de samme, som ønsker myndighedsalderen nedsat yderligere, vil anvende dette som et argument for at gennemføre denne fortrydelsesparagraf.

Imidlertid er det jo ikke sådan, at den umyndige er helt afskåret fra at anskaffe mange af de ting og goder, som han ønsker, idet den umyndige allerede fra sit 15. år kan disponere over sit selverhverv, og umyndige kan også med tiltrædelse af myndighederne f. eks. erhverve fast ejendom. Det er sikkert de færreste unge under 20 år, der har behov

[Nordqvist.]

for at stifte økonomiske forpligtelser ud over det, jeg her har anført, og det er vel også rigtigt, at behovet i nogen grad hænger sammen med indgåelse af ægteskab.

Det er også værd at understrege, at hele myndighedslovgivningen tilsigter at beskytte de unge, og selv om lovgivningen bygger på visse gennemsnitsbetragtninger, må de, der ønsker en lavere myndighedsalder end den, der er foreslået på 20 år, betænke, at de helt unge uden erfaring og viden, uden begreb om nutidens komplicerede og indviklede kontraktformularer i mange tilfælde vil være et let bytte for mere eller mindre smarte medkontrahtenter. Her hjælper i hvert fald indtil videre ingen kære mor, når først navnet er prentet på en slutseddel.

Der er rimelig grund til at antage, at unge i dag på baggrund af nutidens mere avancerede undervisning har reel mulighed for at opnå økonomisk modenhed tidligere end min generation, men fremfor at gå til yderligheder vil jeg anbefale folketinget at tilslutte sig regeringens forslag, og lad os så se, hvilke erfaringer vi gør.

I bilag 1 til lovforslaget om ændring af forskellige lovbestemmelser om 21 års aldersgrænser opregnes en del lovbestemmelser med en aldersgrænse på 21 år, som ministeren ikke foreslår ændret, formentlig fordi disse bestemmelser ikke antages at have nogen nødvendig sammenhæng med begrebet myndighed. Det kan måske diskuteres, om ministeren her har ramt rigtigt, men dette må vi debattere i udvalget.

Med dette beskedne forbehold skal jeg tilsige det radikale venstres støtte til de fremsatte lovforslag.

Poul Dam: Problemet om myndighedsalder har jo to sider, dels den juridiske, at der altså ved en myndighedsalder på 21 år, eller som foreslået 20 år, er skabt en beskyttelse af de unge mod at forpligte sig i visse situationer. Dette element, beskyttelseselementet, bliver ofte glemt, og det forekommer mig, som også den radikale ordfører understregede, at det er vigtigt at lægge vægt på dette beskyttelsesformål. Adskillige mellem 18 og 20 eller 21 år er utvivlsomt i en sådan situation, at visse af de forpligtelser, de kunne tænkes at indgå, og som ville forpligte dem langt ud over det 21. år, er noget, som

de slet ikke kan overskue i tilstrækkelig grad.

Den anden side er jo den mere populære opfattelse af myndighedsalderen, nemlig at man, indtil man har opnået disse 21 eller efter forslaget 20 år, så at sige ingen personlig selvstændighed har. Det er jo slet ikke tilfældet. Der er jo tværtimod tale om en forøget handlemulighed, også en forøget mulighed for at forpligte sig inden for visse grænser, som går gradvis fra det 15. år op til opnåelsen af den fulde myndighed, og dér tror jeg nok at det for en forstandig diskussion ville være nødvendigt, om man mere prøvede at betragte de mange forskellige typiske situationer, der kan optræde, og prøvede at se, hvad der er rimeligt i hver enkelt af dem.

Det er jo i dag kun teori, at man, hvis man ikke er fyldt 21, ikke skulle kunne købe en større ting på afbetaling. I praksis købes sådanne ting på afbetaling. Der kan være vanskelighed ved for sælgeren at få sin ret, men i de allerfleste tilfælde er det jo sådan, at købet bliver effektueret, afdragene forfalder og det hele går i orden på fuldkommen normal måde, bl. a. fordi der i masser af disse tilfælde må forventes at være tale om et stiltiende samtykke fra den pågældendes værge. Det er kun i sjældne tilfælde, når et ungt menneske er ualmindelig vågen over for myndighedsalderproblemerne, at man kommer ud for det højest ejendommelige, som jeg har været ude for, nemlig at en 20½-årig højskoleelev pludselig rejste, idet han fortalte, at hans underskrift ikke var bindende, da han ikke var 21 år. Det var noget chokerende. Men han havde i hvert fald haft nytte af sin juridiske undervisning. Jeg håber, han også får den til praktisering af juraen nødvendige fornuft på et senere tidspunkt.

Jeg tror, det er nødvendigt at se varieret på disse mange ting. Jeg tror, det er nødvendigt, at man understreger betydningen af den gradvise modenhed og den gradvise myndighed på mange områder, og det får mig til at sætte et spørgsmålstegn ved lovforslaget om ændring af forskellige lovbestemmelser, hvor man i en række tilfælde erstatter 21 års aldersgrænsen med en 20 års aldersgrænse. Jeg tror, det er nødvendigt at gennemgå dette meget nøje og finde ud af, om det virkelig er rimeligt alle steder at ændre til 20 år. Det kunne være, at man

[Poul Dam.]

nogle steder skulle ændre til 18 år, måske endda nogle steder til 15 år. Det er jo sådan, at justitsministeren allerede på forhånd har sagt, at der er en række steder, hvor man ikke bør ændre, men må blive ved en 21 års aldersgrænse. Alle disse ting må vi se nærmere på i udvalget.

Jeg er positiv over for en nedsættelse af myndighedsalderen. Jeg er endnu mere positiv over for en grundig drøftelse af de mange problemer, der er i forbindelse med dette, sådan at vi måske kan nå frem til en mere varieret ordning, end vi har i den eksisterende lov.

Sigsgaard: Der fremsættes jo mange advarsler imod en nedsættelse af myndighedsalderen gående ud på, at de unge ikke bør udsættes for de risici, der er forbundet f. eks. med afbetalingshandel. For mig er det ikke et argument mod nedsættelse af myndighedsalderen, det er derimod et argument for at forbedre forbrugernes stilling i det hele taget i forbindelse med afbetalingshandel, og hvad der i øvrigt kan være tale om. Det var altså det, hr. Nordqvist i sit indlæg frygtede ville blive ført frem; det har jeg altså tilladt mig at føre frem. Jeg synes, det var udmærket, hvis man kunne tage forbrugernes retsstilling op til behandling i forbindelse også med denne sag.

Regeringen skyder sig ind under en fælles nordisk justitsministerbeslutning om, at myndighedsalderen bør nedsættes til 20 år. Nu er det jo for det første sådan, at ministrene i hvert fald endnu ikke i sådanne sager kan træffe beslutninger, der binder parlamenterne, og for det andet bør det vel ikke være sådan, at reformen — altså nedsættelse ud over de 20 år — forhindres under henvisning til, at måske et enkelt af de andre nordiske lande ikke ønsker at gå så vidt. Det nordiske samarbejde bør ikke være en bremse på reformarbejdet.

De nordiske justitsministres holdning bør derfor efter min opfattelse ikke forhindre en nedsættelse af myndighedsalderen til 18 år, hvis man i øvrigt kan skaffe flertal derfor. Jeg er tilhænger af, at valgrets- og myndighedsalder følges ad, men på den anden side vil jeg gerne understrege, at man ikke bør kunne afvise 18 års valgretten med den begrundelse, at man ikke

ønsker 18 års myndighedsalder. Jeg ser hellere ét fremskridt end ingen fremskridt.

Jeg skal altså anbefale, at myndighedsalderen nedsættes til 18 år, og det vil kun være udmærket, hvis udvalget overvejer, hvilke andre ændringer f. eks. i afbetalingsvilkårene der bør følge med en sådan nedsættelse.

Knud Hertling: Regeringens ønske om at have samme myndighedsalder som valgretsalder forekommer mig i og for sig at være af mindre relevans. De to aldersgrænser har jo ret beset ikke ret meget med hinanden at gøre, måske lige med undtagelse af at de begge har et grundlag i ønsket om beskyttelse. Myndighedsalderen har beskyttelsesmotivet over for de umyndige i forbindelse med retshandler, som de umyndige indgår, medens valgretsalderen kan have beskyttelsesmotivet i sig i forhold til de såkaldte voksne, modne mennesker, som kan finde det mindre ønskeligt at lade de unge være for meget medbestemmende i politiske sager. Imidlertid er der heller ikke noget, der på den anden side taler stærkt imod at lade de to aldersgrænser være sammenfaldende, og vi vil fra grønlandsk side tilsige de fremsatte lovforslag vor medvirken og stemme for dem.

Indenrigsministeren (Poul Sørensen): Jeg skal på justitsministerens vegne takke for de indlæg, der har været, og som han vil gennemgå med stor interesse. Jeg kan kun sige, at den eneste spændende ting, der var for mig i dette, var socialdemokratiets stilling. Jeg synes, det medvirker til at åbne for mig gode perspektiver med hensyn til enighed omkring valgretsalderen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslagene henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om ændringer i lov om egnsudvikling

og

forslag til lov om investeringsfradrag i egnsudviklingsområder.

Valgt blev: *Stetter, Mads Eg Damgaard, Hindkjær Pedersen, H. C. Toft, Kristen Østergaard, Jens Peter Jensen (Sorø amt), Søren Jensen, Kirkegaard, Lindegård Rasmussen, Erik Hansen (Ålborg amt), Peter Nielsen, Poul Dalsager, Lysholt Hansen, Ove Hansen, Kampmann, Bertel Pedersen og Arne Larsen.*

Den sidste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om støtte til omskoling.

Valgt blev: *Gerda Møller, Knud Bro, Mads Eg Damgaard, Stetter, P. E. Eriksen, Robert Christensen, Eva Rée, Erik Hansen (Ålborg amt), Kirkegaard, Lindegård Rasmussen, Erling Dinesen, K. B. Andersen, Lis Groes, Anker Jørgensen, Peter Jørgensen, Risgaard Knudsen og Chr. Madsen.*

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlem af folketinget Karl Max Rasmussen har meddelt mig, at han ønsker til undervisningsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Er det ministerens hensigt at stille forslag om obligatorisk seksualundervisning i folkeskolen, og hvornår kan det i givet fald ventes?“

Medlem af folketinget Børge Schmidt har meddelt mig, at han ønsker til ministeren for kulturelle anliggender at stille følgende spørgsmål:

„Hvilke oplysninger kan ministeren give om drøftelserne vedrørende anvendelsen af kunstmuseets nye lokaler, hvor der ved en eventuel udflytning af gipsafstøbningerne skabes mulighed for at benytte de nye store udstillingssale til skiftende udstillinger?“

Spørgsmålene vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommende spørgetid.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 14. november, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om statsgaranti for obligationslån optaget af Færøernes Realkreditinstitut.

2) *Tredje behandling af:*

Forslag til lov om fornyelse af et statspræmieobligationslån.

3) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om børne- og ungdomsforsorg.

4) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om revalidering. (Om udskydelse af lovens revision m. v.).

5) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov om teknisk samarbejde med udviklingslandene.

6) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændring af valgretsaldern til folketinget [af Poul Dam m. fl.],

forslag til folketingsbeslutning om nedsettelse af valgretsaldern og myndighedsaldern [af Sigsgaard og Kjær Rasmussen]

og

forslag til lov om ændring af valgretsaldern til folketinget.

7) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændring af myndighedsloven. (Myndighedsaldern)

og

forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser med 21 års aldersgrænser.

Mødet hævet kl. 15.36.

26. møde.

Torsdag den 14. november kl. 13.

Formanden: I skrivelse af d. d. meddeler ministeren for kulturelle anliggender, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om naturfredning.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Ministeren for kulturelle anliggender (K. Helweg Petersen): Herved har jeg den ære for det høje folketing at fremsætte forslag til lov om naturfredning.

I slutningen af sidste folketingssamling fremsatte jeg her i tinget forslag til en ny naturfredningslov. Forslaget, der svarede til det udkast til forslag, som var optaget som bilag til naturfredningskommissionens betænkning, blev fremsat af regeringen til en helt fri debat.

Det blev efter 1. behandling henvist til et folketingsudvalg. Af udvalgets beretning fremgår, at man ikke har haft mulighed for at afslutte arbejdet.

Lovforslaget fremsættes således alene med de mindre modifikationer, som regeringen har ønsket indføjet.

I forhold til det tidligere forslag er der foretaget en række mindre ændringer af administrativ karakter, herunder i de processuelle regler. Blandt de vigtigere kan jeg nævne, at antallet af medlemmer i overfredningsnævnet i henhold til § 4 gøres afhængigt af antallet af partier i finansudvalget, og at det overlades til disse partier at vælge medlemmerne.

Det præciseres i selve lovtæksten i § 6, at de folkevalgte medlemmer af fredningsplanudvalgene skal være i flertal. Endvidere er det anført i bemærkningerne til samme paragraf, at ministeriet vil drage omsorg for, at der i hvert fredningsplanudvalg beskikkes et landbrugskyndigt medlem efter indstilling af amtsrådet blandt praktisk udøvende landmænd.

I § 37 er det indføjet, at ministerens godkendelse af fredningsplaner skal ske efter

samråd med overfredningsnævnet, og i § 48 har man foreslået, at fredningsnævnet får en selvstændig kompetence ved siden af rigsantikvaren i overensstemmelse med den gældende naturfredningslovs § 2.

Af administrative ændringer kan endelig nævnes, at man har fundet det mest hensigtsmæssigt, at de umiddelbare følger for fredningsadministrationen af det fremsatte forslag til lov om ændring af lov om revision af den kommunale inddeling allerede nu indarbejdes i naturfredningsloven, således at disse nye bestemmelser træder i kraft samtidig med det nævnte lovforslag.

De øvrige ændringer koncentrerer sig omkring almenhedens færdsel og ophold i landskabet.

Med hensyn til ophold og badning på private strandbredder er der foreslået en mindre udvidelse af afstanden fra beboelsesbygninger, hvor ophold ikke må finde sted, nemlig fra 40 til 50 m. Endvidere er det foreslået, at ejeren af en ejendom, hvorpå der findes en beboelsesbygning inden for 100 m fra strandbredden, kan forlange ejendommen overtaget af staten for den seneste ejendomsvurdering, såfremt opholdsretten medfører væsentlige gener.

Med hensyn til færdsels- og opholdsretten i de private skove er det foreslået, at private skove under 5 ha undtages fra den generelle bestemmelse om åbning af skovene.

Jeg kan i denne forbindelse oplyse, at der har været tanker fremme om, at de private skove blev åbnet for almenheden ved en frivillig generel aftale mellem skovejere og ministeriet for kulturelle anliggender, og det er muligt, at der vil fremkomme et konkret forslag herom til overvejelse.

Endelig er der foretaget to modifikationer i den bestemmelse, som tidligere åbnede udyrkede arealer og græsningsarealer for almenhedens færdsel til fods og kortvarigt ophold.

Man har udtaget ordet „græsningsarealer“ af bestemmelsen, og endvidere undtages arealer inden for 150 m fra beboelsesbygninger.

Problemerne omkring naturfredningslovgivningen er således på ny genstand for det høje tings overvejelser. I disse vil under den forestående behandling indgå det forslag til lov om by- og landzoner, som boligministeren fremsatte i onsdags. Dette forslag til-